

Goran Golovko

Velebitska 10, 21000 Split

Hrvatsko narodno kazalište Split

Trg Gaje Bulata 1, 21000 Split

**PRIJEDLOG ČETVEROGODIŠNJEG PROGRAMA RADA HNK SPLIT
(2015 – 2018)**

Uvod

Etičko biće čovjekovo prethodi estetskom. U posljednjem činu drame (komedije!) „Galeb“ Čehov progovara na usta Nine Zarečne: „U našem poslu nije važan novac ni slava, važno je nositi svoj križ i vjerovati“. Zalažem se za Kazalište kao prostor slobodnog postavljanja pitanja, bez stega dnevne politike, strančarenja i uskih osobnih interesa. Zalažem se za Kazalište koje će biti u prožimanju sa svojim Gradom, sa svojim građanima, sa svojim vremenom. Želja mi je postaviti program koji će disati sa svojim Gradom i njegovim građanima, Kazalište u kojem će se građani prepoznavati i iz kojeg će izlaziti jači i bolji. Naslov moga četverogodišnjeg programa je:

GRAD O GRADU U GRADU.

Obveze prema Gradu

Grad Split u Osnovnom programskom i financijskom okviru za rad Hrvatskog narodnog kazališta Split za razdoblje od 2015. do 2018. godine utvrdio je ukupni financijski okvir sredstava i to:

- za 2015. godinu – 39.000.000 kuna
- za 2016. godinu – 39.000.000 kuna
- za 2017. godinu – 40.170.000 kuna
- za 2018. godinu – 41.375.000 kuna

Osnivač je također utvrdio minimalni godišnji opseg od osam premijernih naslova, pet koncertnih izvedbi solista i opernog ansambla, najmanje dvadeset osam različitih naslova uz dvjesto pedeset izvedbi od čega sto pedeset izvedbi na velikoj sceni, ili po umjetničkim područjima:

- Opera: ukupni broj izvedbi 35 na velikoj sceni HNK Split, od čega 2 premijerne izvedbe, 6 repriznih naslova i 5 koncertnih naslova u izvedbi solista i ansambla opere.

- Drama: ukupni broj izvedbi 130 (80 na velikoj, 50 na maloj sceni) od čega 5 premijernih izvedbi i to 4 na velikoj, a 1 na maloj sceni HNK Split i 12 repriznih naslova.

- Balet; ukupni broj 35 izvedbi, od čega 1 premijerna izvedba u vlastitoj profesionalnoj produkciji i koprodukciji i 5 repriznih naslova.

- Koncerti: prema višegodišnjoj tradiciji, Koncertnu sezonu (Koncertni ponedjeljak) organizirati sukladno materijalnoj i kadrovskoj ekipiranosti.

- Festival hrvatske drame i autorskog kazališta „Marulićevi dani“: broj predstava ovisno o izboru selektora s tim da je uobičajeni minimum 8 gostujućih izvedbi.

- Festival „Splitsko ljeto“:

- Balet: ukupni broj 5 izvedbi od čega 1 premijerni naslov i 4 reprizna,
- Drama: ukupno 20 izvedbi od čega 2 premijerna naslova, 12 repriznih naslova među kojima 5 gostujućih,
- Opera: ukupno 6 izvedbi od čega 1 premijerni naslov i 4 reprizna,
- Popratni programi u vidu koncerata i izložbi.

Ovaj minimalni godišnji opseg uključuje i poželjan što veći (ostvariv) broj gostovanja u HNK, Republici Hrvatskoj i inozemstvu, kao i gostujućih predstava drame, opere i baleta drugih kuća na sceni HNK Split.

DRAMA

Budući da je izvjesno kako će prva dramska premijera, „Čudo u Poskokovoj Dragi“ Ante Tomića, biti izvedena na početku sezone 2014/2015. (pokusi su započeti u proljeće ove godine), i da će rad na drugoj sezonskoj premijeri, koju je dogovorila bivša/sadašnja uprava, započeti u kasnu jesen 2014, što mi ne ostavlja prostor za pravodobno planiranje, usuđujem se svoj plan dramskoga programa započeti od proljeća 2015. godine.

U skladu s glavnim motom cjelokupnoga četverogodišnjeg programa „Grad o gradu u gradu“, dramski program, kao žila kucavica kazališta, slijedi dramaturgiju odnosa Grada i svojih stanovnika, Grada i Drugih, Grada i Svijeta. Konac svake kazališne sezone (svibanj/lipanj, kada naši sugrađani nerado ulaze u kazališnu zgradu) obilježen je *site-specific* (termin različit od *ambijentalnog kazališta*) predstavom izvan kazališne zgrade koja oživljuje jedan gradski prostor ili više njih, kao svojevrsna uvertira nadolazećem „Splitskom ljetu“. Prva (jesenska) premijera u sezoni predstavlja tematski most između tematskih cjelina prethodne i naredne sezone. Sezone su naslovljene kako slijedi:

GRAD O GRADU;

OBITELJ U GRADU, GRAD U SVIJETU;

NAŠ GRAD I DRUGI I DRUGAČIJI;

GRAD U KOVITLACU SVIJETA.

Premijerni naslovi u sezoni 2014/2015:

Ante Tomić: „Čudo u Poskokovoj Dragi“ (naslijeđeni naslov),

Drugi naslijeđeni naslov i

Scena 55 (naslijeđeni naslov).

GRAD O GRADU:

Radovan Ivšić: „Sunčani grad“

Režija: Rene Medvešek

Italo Calvino: „Nevidljivi gradovi/Ako jedne zimske noći“ (*site-specific* predstava)

Režija: Olja Lozica

Premijerni naslovi u sezoni 2015/2016:**OBITELJ U GRADU, GRAD PREMA SVIJETU**

Elvis Bošnjak: „Mali Lear iz Velega Varoša“ (naručen tekst; adaptacija Shakespearea; priča o čovjeku koji po mjesec dana naizmjenično živi kod svoje tri kćeri, u istom velovaroškom dvoru, da bi konačno bio izbačen na ulicu)

Jean Cocteau: „Čudo od roditelja“

Federico Garcia Lorca: „Dom Bernarde Albe“

Luigi Pirandello: „Šest lica traži autora“ (*site-specific* predstava, zgrada HNK i okolne ulice)

Scena 55:

Eric Emmanuel Schmitt: „Mali bračni zločini“

Premijerni naslovi u sezoni 2016/2017:**NAŠ GRAD I DRUGI I DRUGAČIJI**

Mate Maras: „Vesele žene imotske“ (adaptacija Shakespearea)

Mark Haddon: „Neobičan događaj sa psom u noći“

Eugène Ionesco: „Nosorog“

Predrag Lucić: „Aziz“ (*site-specific* predstava; sala za pive: „Imenjak“ na TTTS-u?)

Scena 55:

Harold Pinter: „Rodendan“

Premijerni naslovi u sezoni 2017/2018:**NAŠ GRAD U KOVITLACU SVIJETA**

Lada Martinac Kralj: „Fameja u koroti“ (naručen tekst; adaptacija Nušićeve „Ožalošćene porodice“ na splitsku čakavštinu)

Peter Weiss: „Marat/Sade“

Anton Pavlovič Čehov: „Višnjik“

Jean Genet: „Balkon“ (*site-specific* predstava; kompleks „Vila Dalmacija“?)

Ante Cettineo: „Meštar Ivan“

Scena 55:

Henrik Ibsen: „Stupovi društva“

Cilj ovako zamišljenoga dramskog programa je dekonstruirati tumačenja i naracije o „ondašnjoj, tzv. izvornoj“ splitskoj kulturi koja je prilično idealizirana, koncipirana i predstavljena kao pozitivan antipod današnjoj kulturi. Identitet Splita na taj način biva fiksiran, a njegove se mijene doživljavaju kao devijacije. Zar nije povijest Splita upravo i samo povijest velikih mijena?

Proces nastanka kazališne predstave uvijek je iznova dijalektički proces (re)kreiranja stvarnosti. Upravo zbog toga kazalište ima svojevrsnu poziciju moći, a to ujedno znači i poziciju socijalne odgovornosti. Kazalište mora ponovo postati važno ovom gradu, tj. građanima kao što je nekoć i bilo. Potrebno je pronaći načine stvaranje nove publike.

Genius loci Splita

Ako krenemo od Hubbardove misli da se prostor i mjesto imaju „poimati kao nešto što neprestano nastaje, što je u tijeku i što je neizbježno upleteno u odnose moći, (...) da se mjesto i prostor ne mogu pojmiti izvan domena kulture, trebala bi nas odvratiti od stvaranja ma kakve jednostavne definicije prostora ili mjesta. Možda dakle u pogledu prostora i mjesta ključno pitanje ne glasi što oni jesu, nego što čine?“

Dakle pitanje glasi – što je *genius loci* Splita (danas)?

Da bi se kazalište moglo usmjeriti temama suočavanja s globalnim političkim i društvenim demonima sadašnjosti, bez ikakvog scenskog uljepšavanja ili pak intelektualne anestezije, potrebno je najprije uroniti u lokalni mikrokozmos, suočiti se i dekonstruirati simplificirane modele samoreprezentacije.

Svako prizivanje idilične prošlosti (kao npr. koncept „Mediteran kakav je nekad bio“) temelji se na pogrešnoj, odnosno površnoj samo(re)cepciji te kao takvo neminovno unosi zbrku u identitetske odrednice, fabricira eskapističku naraciju o romantično-idiličnom Mediteranu te ujedno generira stereotipove. Stereotipovi održavaju stanje trajne identitetske neuroze, negirajući činjenicu da je današnja mediteranska kultura, kultura dalmatinskih gradova, neupitno kultura miješanja i hibridnosti, spajanja i sukobljavanja. Program koji nudimo mišljen je u želji da se potakne ili pridonese rastvaranju i dekonstruiranju nekih stereotipova, trajnih i atemporalnih naracija o Mediteranu, Splitu i splitskoj regiji. Da bi se spriječile/izbjegle simplificirane naracije, dekonstruirali pojedini stereotipovi i prodrmao imaginarij o Splitu, splitskoj regiji i mediteranskoj kulturi, treba se vratiti unazad – od

jednostavnog na složeno, od esencijalističkoga na kompleksno, od „općih istina“ na povijesne i društvene specifikume, od arhetipskih i binarnih naracija na nijanse, kontekste, ambivalencije, kontradikcije i, na koncu, sinkronosti.

Kazalište treba nastojati ne biti rasadnik stereotipova i maskiranih političkih naracija. Potrebno je spriječiti strategije pojednostavljivanja i odricanja prava na različitost, kako se ne bi dokidale povijesne specifičnosti i složenosti kultura.

Stvarati kazalište kao prostor ne bavljenja utopijom, nego heterotopijom - različitim pogledima koji grade sliku mogućnosti: "Heterotopije su stvarna mjesta - mjesta koja postoje i koja su stvorena u samim temeljima društva - koja su nešto poput protu-mjesta, svojevrsna učinkovito ostvarena utopija u kojoj se stvarna mjesta, sva ostala stvarna mjesta koja možemo naći u kulturi, simultano reprezentiraju, osporavaju i izokreću. "*Michel Foucault: "Des espaces autres", 1967.*

Redatelji

Dogovoreni su **Rene Medvešek** kao redatelj „Sunčanog grada“ i **Olja Lozica** kao redateljica „Nevidljivih gradova“ u sezoni 2014/2015. U procesu sam kontaktiranja sljedećih redateljica i redatelja sa željom buduće suradnje: **Bobo Jelčić, Anica Tomić, Ivica Buljan, Nenni Delmestre** (kućna redateljica), **Jernej Lorenci, Ivan Plazibat, Janusz Kica, Andras Urban**. Riječ je o poznatim autorskim imenima čije režije postavljaju bitna pitanja o našim egzistencijama u suvremenom svijetu, suvremenim kazališnim jezikom i samosvojnim autorskim pečatom. Ne isključujem mogućnost angažiranja drugih redatelja i redateljica, poglavito onih mlađe generacije, kojima prvenstveno kanim namijeniti režije na Sceni 55.

U vezi s predstavom „Neobičan događaj sa psom u noći“ želim napomenuti da sam ostvario inicijalni kontakt s upravom Kraljevskog nacionalnog kazališta u Londonu, čija je produkcija toga teksta u režiji **Marianne Elliot** već nekoliko godina svjetski kazališni hit, sa željom da se ista produkcija prenese na veliku pozornicu HNK Split. Taj pothvat iziskivao bi dodatno financiranje, koje se može tražiti preko Britanskog savjeta i europskih fondova.

Scena mladih

Studenti Glume na Umjetničkoj akademiji u Splitu stvaraju zanimljive završne i diplomske ispite/produkcije koji, u svojim najboljim izdancima, zaslužuju širu pozornost splitske publike. Naročito uspješnim produkcijama nastojat ću otvoriti vrata Scene 55, bez dodatnih financijskih opterećenja po HNK Split te u suradnji s Propagandom HNK i Sveučilišnog zbora privući studentsku populaciju u kazalište, po simboličnoj cijeni ulaznice ili, pak, besplatno, ovisno o plaćanju autorskih prava. Poznato mi je da već sada studenti imaju nekoliko produkcija visokoga standarda spremnih za prikazivanje: „**San Ivanjske noći**“, „**Victor ili djeca na vlasti**“, „**Priče iz Vukovara**“, „**Otvarač za konzerve**“, „**Madame de Sade**“.

Marulićevi dani

Festival hrvatske drame i autorskog kazališta „Marulićevi dani“ sam po sebi je već zadan svojim Pravilnikom i izborom predstava po kriterijima izbornice/izbornika. Namjeravam oživjeti njegov popratni program s javnim čitanjima nagrađenih tekstova, promocijama knjiga i drugim događajima koji su posljednjih godina postali gotovo sami sebi svrhom. Popratni program festivala vidim u raznim gradskim prostorima, kavanama i trgovima, s ciljem postizanja veće vidljivosti i prepoznatljivosti njegova značaja. Također, uz scenska čitanja nagrađenih tekstova, namjeravam pokrenuti radionicu za pokusno uprizorenje drama mladih autora, u sudjelovanju studenata splitske Umjetničke akademije, i ako sredstva dopuste, studenata zagrebačke Akademije dramske umjetnosti te osječke i riječke Umjetničke akademije.

OPERA

Četverogodišnji operni program temelji se na dva uporišta: ponajprije, ovaj umjetnički program slijedi svijetli trag tradicije splitskoga Hrvatskoga narodnog kazališta Split i Splitskog ljeta, a paralelno s tim – njeguje najvišu artistsku razinu koju imaju ugledne europske nacionalne operne kuće.

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske s punim pravom sugerira intenziviranje međusobne suradnje hrvatskih nacionalnih kazališnih kuća, i u smislu produkcije, i u smislu razmjene gostovanja. U skladu s tim, u ovome programu uključeni su naslovi koje bi bilo primjereno realizirati unutar suradnje s Hrvatskim narodnim kazalištem iz Zagreba te Hrvatskim narodnim kazalištem iz Rijeke. U skladu s financijskim uvjetima i mogućnostima Kazališta, a u skladu i s kulturnom politikom Grada Splita i naše zemlje, planiramo uspostaviti i intenzivirati koprodukcije s međunarodnim partnerima, uglednim kazališnim kućama i festivalima: posebnu pozornost polazemo na financiranje iz europskih fondova za kulturu, pri čemu će identitet hrvatskoga i splitskoga umjetničkog i kulturnog aspekta dosegnuti svoj puni značaj i značenje.

Uho splitske publike, profilirano prema glazbenim izričajima mediteranskoga kulturnog kruga, naročito je osjetljivo na repertoarne iskorake koji ga izbacuju s uvriježenoga kolosijeka glazbenog ukusa. Operni repertoar u razdoblju od 2015. do 2018. stoga planiram zadržati „željeznim“, ali u odabiru redatelja, scenografa i kostimografa vodim se kriterijem suvremenih postignuća u glazbenom kazalištu, začetih u zamislima Adolpha Appie i nalaze svoj vrhunac u suvremenom glazbenom kazalištu Roberta Wilsona ili Luce Ronconija, pa čak i u dramskom i post-dramskom teatru Petera Brooka, koji se zalaže za kazalište siromašno sredstvima, ali bogato značenjima. U produkcijama opernih premijera HNK Split autorski timovi tragat će za scenskom svedenošću bogatom znakovima, uz imperativ glazbene i izvedbene izvrsnosti. Na repertoaru će se ponovno naći „Mala Floramye“, ali i „Andrea Chenier“ kojom je otvorena obnovljena zgrada HNK 1979. godine.

Premijerne izvedbe u sezoni 2014/2015:

Georges Bizet: CARMEN

Dirigent: Ivo Lipanović

Redateljica: Dora Ruždjak Podolski

Giacomo Puccini: MADAMA BUTTERFLY

Dirigent: Ivan Repušić

Redatelj: Dražen Sirišćević

Premijerne izvedbe u sezoni 2015/2016:

Ivo Tijardović: MALA FLORAMYE

Dirigent: Hari Zlodre

Redatelj:

Camille Saint-Saens: SAMSON I DALILA

Dirigent: Ivo Lipanović

Redatelj: Krešimir Dolenčić

Ermanno Wolf-Ferrari: SUSANINA TAJNA

Pietro Mascagni: CAVALLERIA RUSTICANA

Dirigent: Ivo Lipanović

Redatelj: Alessio Pizzich

Premijerne izvedbe u sezoni 2016/2017:

Giuseppe Verdi: RAZBOJNICI (I MASNADIERI)

Dirigent: Ivo Lipanović

Redatelj: Giancarlo del Monaco

Gaetano Donizetti: DON PASQUALE

Dirigent: Tomislav Fačini

Redatelj: Krešimir Dolenčić

Premijerne izvedbe u sezoni 2017/2018:**Umberto Giordano: ANDREA CHENIER**

Dirigent: Ivan Repušić

Redatelj: Lucio Gabriele Dolcini

Giacomo Puccini: TOSCA

Dirigent: Ivo Lipanović

Redatelj: Dražen Sirišćević

Mirko Krstičević: ATLANTIDA

Dirigent: Robert Homen

Redatelj:

Treća operna premijera u sezoni 2017/2018. bit će realizirana u ovisnosti o spremnosti i mogućnosti koprodukcija s festivalima u zemlji (Biennale) i inozemstvu, ili opernim kućama u zemlji i inozemstvu.

Reprizni naslovi i obnove:**Jakov Gotovac: ERO S ONOGA SVIJETA****Ivan pl. Zajc: NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI****Ivo Tijardović: SPLIŠKI AKVAREL****Josip Hatze: ADEL I MARA****Giuseppe Verdi: LA TRAVIATA****Giuseppe Verdi: MACBETH****Charles Gounod: FAUST****Gaetano Donizetti: LUCIA DI LAMMERMOOR****Arrigo Boito: MEFISTOFELE****Benjamin Britten: MALI DIMNJAČAR** (u suradnji s Glazbenim laboratorijem)

Koncertni program

Uz ustaljeni **“Koncertni ponedjeljak”** u Foyeru, u svakoj sezoni treba zadržati tradicionalne blagdanske koncerte za Dušni dan, Božićni koncert i Novogodišnje koncerte, te još dva do tri simfonijska koncerta tijekom godine koji su neophodni umjetničkom razvoju Orkestra HNK, a i zahtjevima splitske publike željne simfonijskih koncerata. Prvi u nizu planiran je Rodrigoov **Concierto de Aranjuez** s Goranom Listešom, solistom na gitari i orkestrom HNK Split.

BALET

U proteklih desetak godina splitska publika zdušno je prisvojila „željezni“ baletni repertoar, sastavljen od tzv. bijelih baleta s povremenim iskoracima u suvremeni ples. Smatram kako ovu odrednicu repertoara ne treba mijenjati, obzirom da se kao formula uspješnosti pokazala više nego učinkovitom. Izleti u suvremeni plesni izričaj („Tramvaj zvan žudnja“) bit će obogaćeni iskorakom u neoklasiku (G. Balanchine) i koreodramu (I. Stravinski: „Posvećenje proljeća“, koreograf/redatelj Damir Zlatar Frey).

Racionalizacijom produkcijskih troškova baletnih premijera u protekle dvije sezone dokazano je da se umjesto jedne baletne premijere godišnje mogu izvesti i dvije pa čak i tri premijere na godinu za trošak jedne velebne produkcije kakvima smo svjedočili prije dvije i više godina. Ako se ovaj trend racionaliziranja nastavi, Balet HNK Split će godišnje producirati dvije ili tri (treća bi bila „dječja“) baletne premijere. Time će se dobiti puna zaposlenost baletnog ansambla i prilika za razvoj i rast plesačica i plesača. Podizanje standarda izvedbi, uz prilagođene i obnovljene koreografije (ovisno o autorskim ugovorima koreografa, a i radnih ugovora s baletnim umjetnicima te proširenju ansambla) jamac je izgradnje ansambla spremnog i sposobnog za nove kreativne izazove te uzbudljiva kazališna iskustva za splitsku publiku.

Planirane **obnove** su:

„**Trnoružica**“ – P. I. Čajkovski/Dinko Bogdanić,

„**Cirkus primitif balet**“ – Jean Marc Zelwer/Staša Zurovac,

„**Orašar**“ – P. I. Čajkovski/Dinko Bogdanić prema W. Orlikovskom,

„**Carmen/Bolero**“ – G. Bizet, R. Šćedrin, M. Ravel/Valentina Turcu,

„**Grk Zorba**“ – M. Theodorakis/Istvan Hercog i

„**Don Quijote**“ – L. Minkus/Dinko Bogdanić.

Premijerne izvedbe u sezoni 2014/2015 (sezona hrvatskih autora):

„**Đavo u selu**“ – Fran Lhotka/Pia i Pino Mlakar

„**Tramvaj zvan žudnja**“ – Mladen Tarbuk/Dinko Bogdanić

„**Mačak u čizmama**“ – Bruno Bjelinski/Ljiljana Gvozdenović i

„**Bach, Point 10**“ Abou Lagraa (suvremeni ples, pregovori o koprodukciji s festivalom EUROKAZ su u tijeku).

Premijerne izvedbe u sezoni 2015/2016:

„**Romeo i Julija**“ – S. Prokofjev

„**Petruška/Žar ptica**“ – I. Stravinski

„**Petar Pan**“ – B. Bjelinski

Premijerne izvedbe u sezoni 2016/2017:

„**Posvećenje proljeća**“ – I. Stravinski/Damir Zlatar Frey

„**Coppelia**“ – L. Delibes

„**Balanchine večer**“ („Apolo Musaget“ – I. Stravinski, „Serenade“ – P. I. Čajkovski, „Četiri temperamenta“ - P. Hindemith), prijenos iz New York City Ballet

ili

„**Ana Karenjina**“ – R. Ščedrin i

„**Snjeguljica i sedam patuljaka**“.

Premijerne izvedbe u sezoni 2017/2018:

„**Giselle**“ – A. Adam

ili

„Peer Gynt“ – E. Grieg

ili

„Vragolasta djevojka“ – F. Herold/ Ludwig Hertel

ili

„San Ivanjske noći“ – F. Mendelssohn

i

„Pepeljuga“ - S. Prokofjev (balet za djecu i odrasle).

Mogućnost krajnjeg odabira naslova ostavljena je kao „osigurač“ od prekomjernih troškova produkcije, uz zadržavanje i podizanje izvedbenih standarda u svakom svom segmentu. S tim u vezi, mogući su i sljedeći naslovi:

„Daphnis i Chloe/La valse/Pavana za umrlu infantkinju“ – M. Ravel,

„Green Table“ – Friz Cohen,

„Hamlet“ – P. I. Čajkovski,

„Orfej i Euridika“ – C. W. Gluck,

„Večer Fokina“ („Le spectre de la rose“ – C. M. Weber, „Les sylphides“ – F. Chopin, „Šeherezada“ – R. Korsakov),

„Polovjetski plesovi“ iz opere „Princ Igor“ – M. Borodin

„Ana Pavlova“ – različiti skladatelji, koreograf Roland Petit i

„Pikova dama“ – P. I. Čajkovski.

Skladanje baletne partiture „**Miljenko i Dobrila**“ jedna je od zamisli iznjedrenih iz Baleta HNK Split te će se mogućnost naručivanja te autorske skladbe iz pera jednog od splitskih suvremenih skladatelja ozbiljno razmotriti u skladu s financijskim mogućnostima.

Njegovanje, razvijanje i unaprjeđivanje pedagoških standarda **Baletnog studija HNK Split** također je prioritet splitskoga Baleta. Dosadašnja visoka razina rada studija bit će oplemenjena zajedničkim sudjelovanjem polaznica Studija i profesionalnih plesača u „dječjim“ baletnim premijerama. One su planirane kao mamac za „obiteljsku“ i širu publiku, ujedno i kao sredstvo popularizacije baletne umjetnosti.

Marketing i propaganda

Iako marketing i propaganda zaslužuju posebno razmatranje, namjerno ih spominjem u dijelu vezanom uz prijedlog cjelokupnoga programa HNK Split, obzirom na usku vezu sadržaja (repertoar) i forme kojom se on prezentira i nudi javnosti (propaganda i marketing).

Po jednoj od mnogih teorija, ciljevi uspješnog marketinga su:

1. Prepoznati velik broj mogućih kupaca proizvoda
2. Odrediti kako s njima najučinkovitije komunicirati
3. Odrediti cijenu proizvoda sukladno tržištu
4. Motivirati tržište da želi proizvod
5. Učiniti kupnju proizvoda što je moguće jednostavnijom
6. Učiniti zadovoljstvo kupnje što je moguće većim
7. Stvoriti krug odanih kupaca koji će iznova kupovati proizvode

Ad 1) Prepoznati velik broj mogućih kupaca proizvoda

Potrebno je napraviti analizu: je li HNK izgubio neke segmente gledateljstva? Koliko studenata, umirovljenika, zaposlenih dolazi u kazalište? Sukladno rezultatima ove analize potrebno je prepoznati nove potencijalne gledatelje.

Ad 2) Odrediti kako s njima najučinkovitije komunicirati

Komunikacija je trenutačno uglavnom jednosmjerna - iz HNK se putem medija obavještava javnost o programu, ali nema povratne informacije. Potrebno je izraditi novu internetsku stranicu koja će imati alate za komunikaciju s čitateljima, a uređivat će se tako da potiče posjetitelje na interakciju. Već aktivna Facebook stranica kazališta (s preko 5000 „lajkova“) može se iskoristiti za reklamiranje sadržaja novog portala. Arhiv kazališta valja smisleno koristiti u promoviranju HNK Split kao važne institucije. Veliki potencijal HNK su njegovi umjetnici, to su poznate javne osobe čiji status treba njegovati i koristiti u promotivne svrhe.

Ad 3) Odrediti cijenu proizvoda sukladno tržištu

Izvršiti analizu svih pretplata, po potrebi neke ukinuti, a nove dodati. Odrediti cijenu ulaznica sukladno tržištu, ali valja neprestano se truditi naći novo tržište.

Ad 4) Motivirati tržište da želi proizvod

Svaka premijera treba biti događaj tjedna u gradu. O njoj se treba pričati prije i nakon premijere. Vidljivost se može povećati i korištenjem trga ispred kazališta (Trg Gaje Bulata), gdje se prije premijere mogu postaviti visoki stolovi te prije premijere uzvanike dočekati s čašicom pjenušca.

Pretplatnici trebaju biti ponosni što su dio obitelji HNK Split. Trebalo bi im omogućiti poseban status na novoj internetskoj stranici. Putem te stranice trebaju se saznati njihove sklonosti, prioritete, želje, ukusi, a te informacije koristiti za individualno povezivanje. Primjerice, pretplatnik za rođendan na kućnu adresu može dobiti čestitku s potpisom najdražeg glumca ili glumice, pjevača, pjevačice, plesača ili plesačice. Naredna ideja je poklon mini-kalendar na početku godine, ili poslati pretplatnicima na e-mail službene fotografije koje nisu nigdje objavljene.

Obzirom na gorući problem parkiranja u središtu grada, valja razmotriti i mogućnost dogovora s javnim poduzećem „Promet“ u svrhu rezerviranog parkinga za gledatelje u blizini kazališta. Time bi im pristup kazalištu bio olakšan, a dojam skrbi Grada i kazališta o svakom svom gledatelju bio bi snažniji.

Ad 5.) Učiniti kupnju proizvoda što je moguće jednostavnijom

Kazalište mora biti otvoreno, poruka da ste dobrodošli u svoje kazalište mora se stalno slati. Treba razbiti psihološku barijeru predrasude po kojoj je kazalište "za neke druge". Od predstave do predstave valja raditi na marketingu, na osmišljavanju prodaje u skladu s prirodom produkcije i ciljane skupine kojoj se ona obraća, ali neke ideje mogu biti provedene i tijekom cijele godine. Primjerice, velika stolica za Trgu Gaje Bulata koja će "pozivati" prolaznike da uhvate svoje mjesto u kazalištu. Pasaž (volat) kod kazališta može se iskoristiti kao jak medij. Tuda svakodnevno prolazi mnoštvo ljudi, marketinške poruke mogu se poslati svjetlosnim ili zvučnim instalacijama. Budući da tu prolazi i velik broj mladih (prema srednjim školama i fakultetima na Spinutu), korištenje modernih rješenja u tom prostoru sigurno bi zaokupilo njihovu pozornost.

Ad 6.) Učiniti zadovoljstvo kupnje što je moguće većim

Prije svega, sve izvedbe trebaju biti dobre, što znači da moraju zadovoljavati visoke estetske kriterije, ali sve ostale aktivnosti i infrastruktura trebaju funkcionirati na najvišoj razini: usluga na blagajni, srdačna dobrodošlica, ljubazne hostese, usluga na garderobi za publiku, uređeni i čisti toaleti, usluga u Foyeru.

Ad 7.) Stvoriti krug odanih kupaca koji će iznova kupovati proizvode

Putem internetske stranice potrebno je publiku poticati na raspravu, držati gledatelje i potencijalne gledatelje zainteresiranim, postići da oni sami budu promotori kazališta i inicijatori priče o izvedbama, glumcima, redateljima, a u cilju je povećanja broja pretplatnika i kupaca ulaznica na blagajni.

Vrijeme sindikalnog otkupa ulaznica odavno je iza nas. Međutim, valja ulagati napore da najveće i najsnažnije tvrtke otkupljuju ulaznice ili cijele predstave i poklanjaju ih svojim poslovnim partnerima ili zaposlenicima ili učenicima i studentima ili umirovljenicima i nezaposlenima.

Suradnja sa Sveučilištem u Splitu i Umjetničkom akademijom u Splitu

Uvođenjem Prorektora za kulturu i umjetnost u Rektoratu splitskoga Sveučilišta otvara se prostor za plodnu suradnju sa Sveučilištem u Splitu i Studentskim zborom. Zadaća je nove uprave HNK Split intenzivirati ovu suradnju, animirati što veći broj studenata (u Splitu ih je više od 20.000) i učiniti svoje programe što atraktivnijima mladoj publici, čija izobrazba mora ići ukorak s kulturnim zbivanjima i razvojem kulture, kao i kulturnih industrija u Gradu. Pri tome valja imati na umu da „kultura“ nije gotov artefakt, muzejski izložak, neživa tvar na polici neke „kulturne institucije“ koji se konzumira po potrebi, već živ i dinamičan sustav znakova koji pojedincu olakšava snalaženje u zajednici – dakle, „kulturni proizvodi“ HNK Split moraju biti dinamičan odraz naše današnjice, propitivati našu zbilju, preoblikovati i provocirati stajališta, sudove i razobličavati predrasude. Treba težiti stvaranju kazališta koje će postavljati pitanja u vezi sa svim što mlade ushićuje, raduje, muči, zbunjuje – i učiniti ga vidljivim i prepoznatljivim. U eri pošasti elektronskih naprava i društvenih mreža, kazalište mora iskoristiti potencijal tih istih elektronskih naprava i društvenih mreža kako bi bilo što bliže budućim intelektualcima – liječnicima, inženjerima, pravnicima, profesorima, ekonomistima... - čije buduće znanstveno, stručno i javno djelovanje u sinergiji s kulturom i umjetnošću, koje bez ustezanja propituju sve vrijednosti, čini pokretačku snagu zajednice.

Sastavnica splitskoga Sveučilišta, Umjetnička akademija, nametnula se kao institucija bez čijih je nastavnika i studenata teško zamisliti ijednu izložbu, koncert, dramsku predstavu ili glazbeno-scensko djelo u Splitu i šire (primjerice, na upravo završenom „Splitskom ljetu“, u predstavi „Otello“ od ukupno osam glumaca u ansamblu četvorica su ili netom završeni studenti ili studenti Umjetničke akademije; studenti glazbe sudjeluju u radu Zbora i Orkestra, a neki imaju i solističke uloge u operama). Zalagat ću se za potpisivanje Ugovora o suradnji između HNK Split i Umjetničke akademije u Splitu, kako bi se formalizirala gotovo nasumična „potrošnja“ svježih i mladih kadrova te stvorili uvjeti za postizanje umjetničke izvrsnosti u obje institucije, čije međusobno prožimanje treba uroditi izvrsnošću cijeloga Grada. Nije tajna da gradovi Rijeka i Osijek svoje umjetničke akademije „drže kao kap vode na dlanu“, prepoznajući u njima ne samo vanjsku dekoraciju, nego i potencijale za razvoj vlastitih sredina. Studenti – glumci, pjevači, instrumentalisti, slikari, kipari, dizajneri... – mogu postati razvojnim motorom kazališta, a njihovi nastavnici – mentori – koji velikom većinom surađuju s HNK Split na profesionalnoj osnovi, umjetničko-pedagoški pokretači kreativnih procesa. Na primjer, moguće je raspisati natječaj na razini Odsjeka za dizajn vizualnih komunikacija za rješenje kazališnih plakata jedne sezone, što je samo jedan od aspekata ove moguće suradnje. Mogućnosti su neograničene.

Članstvo u međunarodnim asocijacijama

HNK Split je prije nekoliko godina istupilo iz članstva **Europske kazališne konvencije**, dok je, primjerice, Zagrebačko kazalište mladih višestruko profitiralo članstvom u toj istoj asocijaciji – koprodukcijama, gostovanjima i uspješnim prijavama na europske kulturne fondove, ne bez inicijative i domišljatosti uprave, odnosno ravnateljice. Mišljenja sam da ovo članstvo treba obnoviti, ili se učlaniti u neku drugu asocijaciju, kao što je na primjer UTE -

Union of Theatres of Europe (and of the Mediterranean) – **Unija europskih i mediteranskih kazališta** – koja okuplja neke od najznačajnijih europskih kazališnih kuća na zajedničkim projektima međunarodne kulturne suradnje, i aktivno sudjelovati u radu asocijacije, kako bi se izvrsnost HNK Split učinila vidljivom u međunarodnom kontekstu i postala – izvrsnijom!

Odnos HNK Split – „Splitsko ljeto“

Držim da je „Splitsko ljeto“ u estetskom smislu nastavak sezone HNK Split i stoga neodvojivo od njegove redovne djelatnosti. O ovom odnosu podrobnije govorim u Financijskom planu, kao i o mogućim rješenjima problema koji izlaze iz još uvijek nedovoljno jasno definiranog pravnog statusa „Splitskog ljeta“.

FINANCIJSKI PLAN ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2018.

Uvod

Da bi se pristupilo izradi financijskog plana rada HNK Split u narednom četverogodišnjem razdoblju, osvrnut ću se na Izvješće o izvršenju programa i financijsko izvješće HNK Split za 2013. godinu, koje je potpisao bivši intendant, gospodin Tonći Bilić te Izvješće o izvršenju programa i financijsko izvješće HNK Split za razdoblje od I – VI 2014. godine, koje je potpisala v.d. intendantice, gospođa Vesna Čotić.

2013. godinu HNK Split je završio s viškom prihoda od 48.236,64 kuna što je iskazano kao pozitivan rezultat poslovanja za 2013. (ukupni prihodi 50.776.616,49 kuna, ukupni rashodi 50.728.379,85 kuna), a što je i vidljivo iz odnosa ukupno ostvarenih prihoda i rashoda:

1. Ukupni ostvareni prihod u 2013. bio je 50.776.616,49 kuna što je za 3.915.036,06 kuna više nego u 2012. (46.861.580,43) ili u postotku povećanje od 8,35%.

2. Prihod od ulaznica u 2013. bio je 3.630.667,28 kuna naprema 2.831.600,63 kuna u 2012. što je 799,066,65 više, a u postotku iznosi povećanje od 28,22%.

3. Ukupni vlastiti prihod 2013. bio na razini od 5.515.947,64 što je za 746,832,13 kuna više ili 15,66%.

3. Dodatna potpora Ministarstva kulture za programsku djelatnost iznosila je 284.000 kuna (povećanje od 17,57%), 100.000 kuna za festival „Marulićevi dani“ (povećanje od 37,04%), 400.000 kuna za „Splitsko ljeto“ (povećanje od 25%). Uz 164.000 kuna za investicije i investicijsko održavanje koje uprava prije dolaska gospodina Bilića nije bila realizirala,

Ministarstvo kulture je u 2013. poduprlo HNK Split s 4.834.000 kuna što je za 1.112.000 kuna više ili u postotcima za 29,88%.

Uz to vraćen je i programski dug koji je procijenjen u završnom izvješću za 2012. na oko 1.500.000 kuna, a može se usporediti i u odnosu programskih rashoda 2012. (6.093.466,01) i 2013. (7.469,802,26), za što je trebalo pronaći dodatna sredstva kako bi se ovaj manjak realiziranog programa iz 2012. financirao u okviru prihoda u 2013. (sezona 2012/2013). **Iznos spomenutog vraćenog programskog duga nije preciziran i nije transparentno prikazan u tablicama u prilogu, kao ni stanje obveza naslijeđenih iz 2012. i prethodnih godina.** Izvješće navodi da je prilikom preuzimanja dužnosti nove uprave, 1. prosinca 2012. pronađen manjak poslovanja od 2.383.089 kuna koji je s naknadno pronađenim računima (prije 1. prosinca 2012) do izrade izvješća prijetio dodatnim povećanjem gubitka (2.599,312 kuna). Ovaj ukupni dug smanjen je izvanrednim prihodom od 1.000.000 kuna (Grad Split 500.000 te Županija splitsko-dalmatinska 500.000 kuna uplaćenim u 2013, a prema naputku i dopisu svim korisnicima proračuna Grada, knjiženom 31. prosinca 2012) te je u završnom računu preneseni gubitak iznosio 1.599,312 kuna. Nadalje, u izvješću se navodi da je tijekom 2013. godine došlo do saznanja o novim obvezama iz prethodnih godina za predstavu „Silovanje Lukrecije“, isplatu naknade za višak određenih termina orkestra i obvezu prema Teatru Verdi iz Trsta, u ukupnom iznosu od 231.578,35 kuna. Izvješće također utvrđuje da nije realiziran izvanredni prihod od 1.442.938,31 kuna, planiran u dogovoru s Gradom za nova zapošljavanja.

Svi prihodi i rashodi raščlanjeni su na petoj kontnoj razini.

Pregledom tabličnog prikaza prihoda i rashoda u 2013. nameću se dvije stavke vezane uz financiranje „Splitskog ljeta“: u njegovu financiranju Grad i Županija sudjelovali su s 1.846.333,99 kuna, a Ministarstvo kulture RH s 2.000.000 kuna. „Većinskim“ sudjelovanjem u programskim troškovima od oko 153.000 kuna više od Grada i Županije, Ministarstvo uz pravno pokriće Pravilnika o organiziranju, financiranju i donošenju programa festivala „Splitsko ljeto“ (NN 22/11) imenuje ravnatelja „Splitskog ljeta“, odgovornog za program i podnošenje programskog izvješća, dok festivalom rukovodi intendant Hrvatskoga narodnog kazališta Split, koji zastupa festival u obavljanju organizacijskih, administrativno-stručnih, financijskih, tehničkih i drugih poslova u vezi s radom, djelovanjem i organiziranjem festivala, a u skladu sa spomenutim Pravilnikom. Uzmemo li u obzir činjenicu da HNK Split u realizaciji „Splitskog ljeta“ sudjeluje „hladnim pogonom“ i rashodima za zaposlenike, jasno je da njegov financijski udio znatno premašuje iznos od spomenutih 1.845.333,99 programskih kuna i vjerujem da bi jednostavna računica pokazala kako sveukupno financiranje „Splitskog ljeta“ od strane HNK Split znatno premašuje i 2.000.000 programskih kuna Ministarstva RH. Stoga izražavam opravdanu bojazan od pravne nesigurnosti Pravilnika o organiziranju, financiranju i donošenju programa festivala „Splitsko ljeto“, koji, između ostalog, svojom nedorečenošću otvara pitanje preuzimanja fiskalne odgovornosti. U rješavanju ovoga pitanja vidim dvije mogućnosti: Grad Split (osnivač „Splitskog ljeta“) i Ministarstvo kulture mogli bi i trebali pristupiti izmjenama postojećeg Pravilnika kojim bi podrobnije regulirali međusobna prava i obveze, s tim da

„Splitsko ljeto“ bude pod potpunom programskom, financijskom, organizacijskom i tehničkom ovlašću HNK Split ili da u međusobnom dogovoru osnuju novu pravnu osobu „Splitsko ljeto“, neovisnu o HNK Split.

Financijsko izvješće o poslovanju HNK Split za prvo polugodište 2014. godine, međutim, pokazuje drugačiju sliku. **HNK Split završilo je prvo polugodište 2014. s manjkom prihoda od 923.383,55 kuna, što je iskazano kao negativan rezultat poslovanja za prvo polugodište 2014. godine, a što je vidljivo iz odnosa ukupno ostvarenih prihoda (23.027.624,89 kuna) i rashoda (23.951.008,44 kuna).** U odnosu na isto razdoblje prošle godine ukupno ostvareni prihodi i primici uvećani su za 0,39%, a ostvareni prihodi poslovanja (Ministarstvo, Grad, Županija, vlastiti prihodi) uvećani su također za 0,39%. Po izvorima financiranja, prihodi od Ministarstva kulture uvećani su za 4,55%, prihodi od Grada i Županije umanjeni su za 3,92%, vlastiti prihodi iz djelatnosti poslovanja uvećani su za 21,25%, a ostali vlastiti prihodi uvećani su za čak 80,44%. Ukupno ostvareni vlastiti prihod u prvom polugodištu 2014. uvećan je za čak 49,45% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. S druge strane, ukupni rashodi uvećani su 3,16%, rashodi poslovanja uvećani su za 2,95%, a rashodi za nabavu nefinancijske imovine uvećani su za čak 353,11%, uz napomenu da je Ministarstvo kulture za ove potrebe namijenilo HNK Split 300.000 kuna u cijeloj godini. Analiza rashoda po mjestu troška pokazuje da su rashodi za zaposlene u prvom polugodištu 2014. godine umanjeni za 0,30% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a da su materijalni rashodi uvećani za 8,94%. **Najviše povećanje materijalnih rashoda u prvom polugodištu 2014. godine ogleda se u programskim troškovima i iznosi čak 29,38% više nego li u prvih šest mjeseci 2013. (3.865.180,45 u prvih šest mjeseci 2014. u odnosu na 2.987.498,27 u istom razdoblju 2013, s razlikom od 877.682,18 kuna).** Rashodi za investicijsko održavanje i opremanje iznosili su 110.176,06 kuna, uz napomenu da za te potrebe sredstva još nisu doznačena.

Analizom programskih troškova razvidnim se pokazuje iznimno visok produkcijski trošak opere „Mefistofele“ (1.339.026,71 kuna za pet izvedbi) i drame „Učene žene“ (543.938,02 kuna za deset izvedbi).

Pri financijskom planiranju rada HNK Split u narednom četverogodišnjem razdoblju (2015 – 2018) nužno je racionalizirati programske troškove i svesti ih na mjeru sukladnu gospodarskom i financijskom trenutku Grada i države, vodeći strogo računa o zadržavanju visokih umjetničkih i kulturoloških standarda. Produkcijski trošak operne premijere (uključujući premijernu izvedbu) mora iznositi maksimalnih 500.000 kuna, dramske premijere na velikoj sceni (uključujući premijernu izvedbu) maksimalnih 350.000 kuna, dramske premijere na maloj sceni (uključujući premijernu izvedbu) maksimalnih 100.000 kuna i baletne premijere (uključujući premijernu izvedbu) maksimalnih 450.000 kuna (ako se nastavi trend štednje u Baletu, započet pod upravom gospodina Bilića i ravnatelja Baleta, gospodina Bogdanića, umjesto jedne baletne premijere moguće je postaviti dvije u jednoj godini pa čak i jednu „dječju“- sveukupno tri). Produkcijski

troškovi iznimno mogu biti povećani u 2017. i 2018, obzirom na predviđeno povećanje izdvajanja iz gradskog proračuna za djelatnost HNK Split (tablični prikaz na dnu dokumenta).

Drugi prioritet financijskoga plana je prijava programa HNK Split na europske fondove financiranja kulture i umjetnosti. HNK nema osobu (ili službu) zaposlenu i zaduženu za praćenje europskih natječaja te je stoga žuran zadatak nove uprave obaviti preraspodjelu radnih mjesta i organizirati poslove na apliciranju za europske fondove (počevši od praćenja obavijesti o natječajima iz ministarstava do popunjavanja prijave i slanja na relevantne adrese) ili angažiranja vanjske tvrtke koja bi poslove vezane uz apliciranje obavljala uz proviziju.

Obzirom na manjak prihoda u prvih šest mjeseci ove godine i (još) neiskazano stanje obveza iz 2012. i ranijih godina, dodatno financiranje Grada, Županije i Ministarstva kulture RH pokazuje se nužnim za normalno poslovanje i obavljanje djelatnosti HNK Split.

Kadrovska struktura i kadrovski plan za razdoblje od 2015. do 2018.

Kadrovski plan smatram aspektom financijskoga plana te ga stoga navodim na ovome mjestu.

HNK Split ima ukupno 276 zaposlenika, od čega je oko 150 umjetnika. Ta činjenica govori o potrebi restrukturiranja, reorganizacije i drugačijim unutarnjim ustrojem (sistematizacijom). Potrebe za novim zapošljavanjima iskazujem isključivo u svrhu umjetničke realizacije programa HNK Split.

Ansambel Drame HNK Split broji 19 glumica i glumaca. U cilju kvalitetnog izvršenja programa, ansamblu bi trebala popuna od još 6 stalno zaposlenih umjetnika.

U orkestru HNK Split trenutno je 37 stalno zaposlenih umjetnika, što je u odnosu na optimalan broj od 63 stalno zaposlena umjetnika manjak od 26 umjetnika (sistematizacija radnih mjesta navodi čak brojku od 87 stalno zaposlena umjetnika!). Opernom zboru s 39 stalno zaposlenih umjetnika nedostaje 13 stalno zaposlena umjetnika da bi došao do optimalne popunjenosti od 52 stalno zaposlena umjetnika. Zbor nema zborovođu. Opera ima 7 pjevača solista (sistematizacija navodi broj od 12 solista!), a gorućim problemom smatra se nedostatak jednog tenora – nositelja naslovnih uloga. Uz solista – tenora neophodno je angažirati i baritona koji će pjevati prve operne uloge, kao i još jednoga soprana za lirske uloge (Traviata, Lucia di Lammermoor). Znalci kazališnih prilika u nacionalnim kazališnim kućama Zagreba, Rijeke i Osijeka tvrde kako su njihovi ansambli stopostotno popunjeni.

Ansambel Baleta HNK Split broji 33 djelatnika u stalnom radnom odnosu i u prosjeku ima 41 godinu starosti. Stoga se može reći da je splitski ansambel jedan od najstarijih u Europi. Optimalan broj plesača bio bi 40. No, glavnom problematikom splitskog ansambla smatra se upravo starosna dob plesača. U ovom trenutku po beneficiranom radnom stažu četiri plesača bi mogla otići u punu starosnu mirovinu, a kroz sljedeće tri sezone, u punu starosnu mirovinu bi po beneficiranom radnom stažu mogla otići još tri baletna plesača. Jednako tako, ložac

(invalid rada) može otići u invalidsku mirovinu (ispunjava sve uvjete), a na njegovo radno mjesto mogao bi se preraspodijeliti plesač sa završenim strojarskim fakultetom te bi time Balet dobio jedno slobodno mjesto za zapošljavanje jednog mladog perspektivnog kadra. Ovim zaposlenicima trebalo bi omogućiti pristojne i zadovoljavajuće otpremnine, budući da po Zakonu o radu mogu raditi do 65 godine života. Tim bi se potezom smanjile financije koje Grad izdvaja za honorarne djelatnike – baletne plesače. Eventualno bi se s tim zaposlenicima, nakon što odu u mirovinu, mogli sklapati autorski ugovori po potrebi sudjelovanja u baletnim, opernim i dramskim izvedbama. Rješavanjem gore navedene situacije omogućilo bi se pomlađivanje baletnog ansambla koji bi mogao izvesti navedeni umjetnički program sljedećih godina. Po sistematizaciji, baletni ansambl trebao bi imati i: balet majstora, baletne pedagoge i korepetitora, no, nažalost, splitski balet nema te zaposlenike. Otvaranjem ovih radnih mjesta, neki stariji plesači prešli bi u baletne pedagoge i baletne majstore te oslobodili radna mjesta novim plesačima. Također, plesačima je, zbog vrste posla kojim se bave, neophodan i fizioterapeut. Time bi bio riješen problem povreda na radu (odlazak plesača na bolovanje zbog ozljede iziskuje zapošljavanje honorarnog djelatnika).

Smatram kako bi se tijekom 2015, 2016, 2017. i 2018. problem zapošljavanja u umjetničkim ansamblima Drame, Opere i Baleta trebao rješavati sukcesivno i jednako proporcionalno kroz sva tri ansambla. Vremenom bi ova mjera dovela do znatnih ušteda u stavci autorskih i umjetničkih honorara vanjskih suradnika, a ansambli bi bili osnaženi i spremni za sve zahtjevnije umjetničke pothvate kojima bi splitski HNK stao uz bok najvećima i najboljima.

Također, tijekom idućeg četverogodišnjeg razdoblja moguće je reorganizacijom i novim unutarnjim ustrojem smanjiti broj zaposlenika u administraciji, pomoćnog osoblja i manjeg dijela u tehnicu te zaposliti do osam umjetnika. Nadalje, povećanje sredstava tijekom 2015, 2016, 2017. i 2018. godine u visini od oko 2.000.000 kuna trebalo bi iskoristiti za zapošljavanje dvadeset umjetnika. Financijsko izvješće iz 2013. navodi kako je ova mjera (oko 1.300.000 kuna), iako dogovorena s Gradom, izostala. Gradski proračun ne predviđa sredstva za povećanje plaća zaposlenika u razdoblju od 2015. do 2018, ali smatram da bi Grad trebao iznaći rješenje za povećanje ukupne mase plaća, kako bi HNK Split mogao učinkovito, racionalno i u cijelosti zadovoljavati potrebe u kulturi Grada Splita, o okviru registrirane djelatnosti.

Investicije i investicijsko održavanje

Velika pozornica, Scena 55 i Foyer ne mogu u potpunosti zadovoljiti uvjetima i potrebama Grada Splita vezanim za dramsku, glazbeno-scensku i glazbenu djelatnost. Zgrada HNK pokazuje se pretijesnom za realizaciju ukupnih programa i potreba u kulturi Grada, tim prije što još ne postoji adekvatna koncertna dvorana. Također se nameće pitanje izgradnje druge dramske scene, prikladnije za suvremeni kazališni izričaj od postojeće velike pozornice s neobaroknim portalom, koji diktira prirodu repertoara i koči iskorake u suvremenost. Stoga je nadati se da će gradski projekt „Stari Hajdukov plac“, kao investicija u dvorištu HNK Split (Plinarska ulica), osigurati prijeko potrebnu drugu dramsku scenu i koncertnu dvoranu. Scena

55, koja je u nizu prethodnih godina iznjedrila i prave dragulje komornog dramskog repertoara, još uvijek imitira „scenu kutiju“ talijanskog baroknog tipa. Minimalnim građevinskim i interijernim intervencijama namjeravam je transformirati u studio-teatar s fleksibilnim gledalištem i prostorom za igru, kako bi se osigurao prostor za komornu dramsku igru s mogućnošću traganja za novim izričajnim sredstvima u dramskom i post-dramskom kazalištu.

U Baletnom studiju HNK Split (Tolstojeva ulica) neophodno je što hitnije sanirati garderobe i sanitarne čvorove. Ansambl radi u neljudskim uvjetima, opasnim po zdravlje. Pitanje je što bi naložila sanitarna inspekcija, poglavito i zbog činjenice da u ovim prostorima satove baleta godišnje pohađa oko 200 djece. Krovna ploča prokišnjava za vrijeme kišnih perioda i nužna joj je žurna sanacija. Baletu su prijeko potrebna i tri televizijska prijemnika s DVD-om i 3 CD playera radi potrebe održavanja pokusa istovremeno u tri baletne dvorane. Još jedan veliki i vrlo važan problem je pod na pozornici u HNK Split, koji bi se trebao dovesti u stanje na kojem bi se moglo bez brige i straha plesati. Današnja pozornica je u jako derutnom stanju, prepuna oštećenja, što plesačima otežava siguran pokret pri ispunjenju tehničkih baletnih zadataka.

Jedan od prvih zadataka nove uprave bit će i izrada projektne dokumentacije (troškovnik rekonstrukcija i sanacija: grijanje/hlađenje, elektroinstalacije, vatrodojava, voda; scenska tehnika, restauracija Foyera, sanacija Baletnog studija, transformacija Scene 55), čime bi započelo investicijsko ulaganje u sanaciju, rekonstrukciju i opremanje zgrade HNK i Baletnog studija. Realizacija, naravno, ovisi o financijskim mogućnostima Grada, Županije i Ministarstva, ali valja uložiti napor u rad na aplikacijama za bespovratna sredstva Europske unije te poticajna sredstva s područja energetske učinkovitosti.

Financijski plan za 2015. godinu prema izvorima financiranja

PROGRAM	Grad Split	Županija	Ministarstvo	Vlastita sredstva	Ukupno
Operna premijera	20.000	50.000	100.000	330.000	500.000
Operna premijera	20.000	30.000	100.000	350.000	500.000
Reprizni operni program (35 izvedbi)	10.000	10.000	200.000	980.000	1.200.000
Koncertni program	30.000	50.000	80.000	40.000	200.000
Opera u zemlji	20.000	50.000	20.000	10.000	100.000
Opera u inozemstvu	10.000	10.000	100.000	80.000	200.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	130.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	130.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	130.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	50.000	80.000	200.000	350.000
Dramska premijera (mala scena)	15.000	20.000	20.000	45.000	100.000
Repr. dramski program 130 izv. (80+50)	15.000	20.000	200.000	265.000	500.000
Gostovanje drame u zemlji	15.000	20.000	100.000	65.000	200.000
Gostovanje drame u inozemstvu	15.000	20.000	100.000	15.000	150.000
Baletna premijera	10.000	100.000	20.000	45.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	50.000	95.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	30.000	40.000	100.000
Reprizni baletni program (35 izvedbi)	10.000	20.000	100.000	670.000	800.000
Gostovanje baleta u zemlji	10.000	10.000	70.000	10.000	100.000
Gostovanje baleta u inozemstvu	10.000	30.000	130.000	80.000	250.000
Gostovanje drugih u HNK	10.119	20.000	100.000	19.881	150.000
Festival 61. Splitsko ljeto	1.300.000	600.000	2.000.000	1.100.000	5.000.000
25. Marulićevi dani	230.000	50.000	370.000	100.000	750.000
Materijalni troškovi	5.860.000	0	0	770.119	6.630.119
Plaće, naknade i rashodi za zaposlene	31.289.881	0	0	0	31.289.881
Investicije	0	0	564.000	0	564.000
SVEUKUPNO	39.000.000	1.500.000	4.834.000	5.700.000	51.034.000
PROGRAM KAZALIŠNE SEZONE	320.119	850.000	1.900.000	3.729.881	6.800.000

Financijski plan za 2016. godinu prema izvorima financiranja

PROGRAM	Grad Split	Županija	Ministarstvo	Vlastita sredstva	Ukupno
Operna premijera	20.000	50.000	100.000	330.000	500.000
Operna premijera	20.000	30.000	100.000	350.000	500.000
Reprizni operni program (35 izvedbi)	10.000	10.000	200.000	980.000	1.200.000
Koncertni program	30.000	50.000	80.000	40.000	200.000
Opera u zemlji	20.000	50.000	20.000	10.000	100.000
Opera u inozemstvu	10.000	10.000	100.000	80.000	200.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	230.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	130.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	100.000	100.000	130.000	350.000
Dramska premijera (velika scena)	20.000	50.000	80.000	200.000	350.000
Dramska premijera (mala scena)	15.000	20.000	20.000	45.000	100.000
Reprizni dram. Prog. 130 izv. (80+50)	15.000	20.000	200.000	265.000	500.000
Gostovanje drame u zemlji	15.000	20.000	100.000	65.000	200.000
Gostovanje drame u inozemstvu	15.000	20.000	100.000	15.000	150.000
Baletna premijera	10.000	100.000	20.000	45.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	50.000	95.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	30.000	40.000	100.000
Reprizni baletni program (35 izvedbi)	10.000	20.000	100.000	670.000	800.000
Gostovanje baleta u zemlji	10.000	10.000	70.000	10.000	100.000
Gostovanje baleta u inozemstvu	10.000	30.000	130.000	80.000	250.000
Gostovanje drugih u HNK	10.119	20.000	100.000	19.881	150.000
Festival 62. Splitsko ljeto	1.300.000	600.000	2.000.000	1.100.000	5.000.000
26. Marulićevi dani	230.000	50.000	370.000	100.000	750.000
Materijalni troškovi	5.860.000	0	0	770.119	6.630.119
Plaće, naknade i rashodi za zaposlene	31.289.881	0	0	0	31.289.881
Investicije	0	0	564.000	0	564.000
SVEUKUPNO	39.000.000	1.500.000	4.834.000	5.800.000	51.134.000
PROGRAM KAZALIŠNE SEZONE	320.119	850.000	1.900.000	3.829.881	6.900.000

Financijski plan za 2017. godinu prema izvorima financiranja

PROGRAM	Grad Split	Županija	Ministarstvo	Vlastita sredstva	Ukupno
Operna premijera	70.000	50.000	100.000	330.000	550.000
Operna premijera	70.000	30.000	100.000	350.000	550.000
Reprizni operni program (35 izvedbi)	110.000	10.000	200.000	980.000	1.300.000
Koncertni program	130.000	50.000	80.000	40.000	300.000
Opera u zemlji	220.000	50.000	20.000	10.000	300.000
Opera u inozemstvu	110.000	10.000	100.000	80.000	300.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	112.000	50.000	80.000	200.000	442.000
Dramska premijera (mala scena)	15.000	20.000	20.000	45.000	100.000
Reprizni dram. Prog. 130 izv. (80+50)	15.000	20.000	200.000	265.000	500.000
Gostovanje drame u zemlji	15.000	20.000	100.000	65.000	200.000
Gostovanje drame u inozemstvu	15.000	20.000	100.000	15.000	150.000
Baletna premijera	10.000	100.000	20.000	45.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	50.000	95.000	175.000
Baletna premijera	10.000	20.000	30.000	40.000	100.000
Reprizni baletni program 35 izvedbi	10.000	20.000	100.000	670.000	800.000
Gostovanje baleta u zemlji	10.000	10.000	70.000	10.000	100.000
Gostovanje baleta u inozemstvu	10.000	30.000	130.000	80.000	250.000
Gostovanje drugih u HNK	10.119	20.000	100.000	19.881	150.000
Festival 63. Splitsko ljeto	1.300.000	600.000	2.000.000	1.100.000	5.000.000
27. Marulićevi dani	230.000	50.000	370.000	100.000	750.000
Materijalni troškovi	5.900.000	0	0	770.119	6.670.119
Plaće, naknade i rashodi za zaposlene	31.427.881	0	0	0	31.427.881
Investicije	0	0	564.000	0	564.000
SVEUKUPNO	40.170.000	1.500.000	4.834.000	5.900.000	52.404.000
PROGRAM KAZALIŠNE SEZONE	1.312.119	850.000	1.900.000	3.929.881	7.992.000

Financijski plan za 2018. godinu prema izvorima financiranja

PROGRAM	Grad Split	Županija	Ministarstvo	Vlastita sredstva	Ukupno
Operna premijera	70.000	50.000	100.000	330.000	550.000
Operna premijera	70.000	30.000	100.000	350.000	550.000
Reprizni operni program (35 izvedbi)	110.000	10.000	200.000	980.000	1.300.000
Koncertni program	130.000	50.000	80.000	40.000	300.000
Opera u zemlji	220.000	50.000	20.000	10.000	300.000
Opera u inozemstvu	110.000	10.000	100.000	80.000	300.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	120.000	100.000	100.000	130.000	450.000
Dramska premijera (velika scena)	112.000	50.000	80.000	200.000	442.000
Dramska premijera (mala scena)	15.000	20.000	20.000	45.000	100.000
Reprizni dram. prog. 130 izv. (80+50)	15.000	20.000	200.000	265.000	500.000
Gostovanje drame u zemlji	15.000	20.000	100.000	65.000	200.000
Gostovanje drame u inozemstvu	15.000	20.000	100.000	15.000	150.000
Baletna premijera	110.000	100.000	20.000	45.000	275.000
Baletna premijera	110.000	20.000	50.000	95.000	275.000
Baletna premijera	10.000	20.000	30.000	40.000	100.000
Reprizni baletni program (35 izvedbi)	10.000	20.000	100.000	670.000	800.000
Gostovanje baleta u zemlji	10.000	10.000	70.000	10.000	100.000
Gostovanje baleta u inozemstvu	10.000	30.000	130.000	80.000	250.000
Gostovanje drugih u HNK	10.119	20.000	100.000	19.881	150.000
Festival 64. Splitsko ljeto	1.300.000	600.000	2.000.000	1.100.000	5.000.000
28. Marulićevi dani	230.000	50.000	370.000	100.000	750.000
Materijalni troškovi	6.100.000	0	0	770.119	6.870.119
Plaće, naknade i rashodi za zaposlene	32.032.881	0	0	0	32.032.881
Investicije	200.000	0	564.000	0	764.000
SVEUKUPNO	41.375.000	1.500.000	4.834.000	6.100.000	53.809.000
PROGRAM KAZALIŠNE SEZONE	1.512.119	850.000	1.900.000	4.129.881	8.392.000

Bez obzira na navedene probleme u financiranju programa, novih zapošljavanja i investicijskog održavanja, pri realizaciji financijskog plana poštovat će se zadane vrijednosti iz Proračuna Grada Splita sukladno Zaključku o utvrđivanju osnovnog programskog i financijskog okvira za rad Hrvatskog narodnog kazališta Split za razdoblje 2015. do 2018. godine, kao i izdvajanja Županije splitsko-dalmatinske, uz čvrstu vjeru u participaciju Ministarstva kulture RH. Uprava mora neprestano nastojati podizati vlastite prihode u svakoj narednoj godini temeljem povećane prodaje ulaznica, prodaje vlastitih proizvoda putem Interneta i na blagajni, povećanjem prihoda od sponzora i autorskih prava na emitiranje svojih produkcija u elektronskim medijima te realizacijom programa i projekata međunarodne kulturne suradnje i financiranja iz fondova Europske unije (Europske komisije za obrazovanje i kulturu u Bruxellesu) i postojećih IPA fondova pomoći u izgradnji institucija, prekogranične suradnje, regionalne konkurentnosti i energetske učinkovitosti.

Goran Golovko